

Nordland
FYLKESKOMMUNE

Driftsassistanse

Vann og avløp i nordre Nordland

Program for bedre vann

Trude Haug

Program for bedre vann

Utarbeide et «program for bedre vannkvalitet», som skal vedtas av fylkestinget.

Begge Driftsassistansene vil tilhøre programmet

Målforslag:

- Sikre bedre vannforsyning
- Sikre at antall godkjente vannverk øker

Program for bedre vann

Innledning

«Vannforsyning og vannkvalitet er viktige satsingsområder i fylkeskommunenenes arbeid med tilrettelegging for næringsutvikling. En viktig del av dette er støtte til Driftsassistanse vann og avløp som er et partnerskap mellom kommunene og fylkeskommunen, hvor målet er å sikre vannkvalitet for næringsliv og befolkning...»

Organisering

Beskriver hvordan Driftsassistansene er organisert

Målgrupper

Målgruppen er kommunale– og interkommunale vann og avløpsorganisasjoner. Private vannverk kan søke om assosiert medlemskap i Driftsassistansene, dersom kommunen som vannverket er hjemmehørende i, er medlem i Driftsassistansen. Interkommunale selskap og kommunale foretak med vann og avløp som hovedoppgave kan også tas opp som medlem.

Rammebetingelser

Vann – og avløpstjenestene omfatter både helse, miljø, sikkerhet, økonomi, teknologi og kommunal forvaltning. Det er derfor omfattende juridiske rammebetingelser som VA-virksomhetene og deres kunder må forholde seg til.

VA-regelverk		
Regelverks-database		
• Arbeidsmiljøloven • Brann- og eksplosjonsvernloven • Ekspropriasjonerstatningslova • Forbrukerkjøpsloven • Forurensningsloven • Forvaltningsloven • Grannelova • Havne - og farvannsloven • Helse- og sosialberedskapsloven • Kommunehelsetjenesteloven	• Kommunalloven • Konkurranseloven • Kulturminneloven • Lov om interkommunale selskaper • Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter • Lov om målenheter, måling og normalt • Lov om offentlige anskaffelser • Lov om særavgifter • Lov om tilsyn med elektriske anlegg • Matloven	• Merverdiavgiftsloven • Miljøinformasjonsloven • Offentleglova • Oteigningslova • Plan- og bygningsloven • Produktkontrollloven • Produktansvarsloven • Sikkerhetsloven • Samvirkelova • Sivilbeskyttelsesloven • Tjenesteloven • Vannressursloven • Veglov

Eksempler på regelverk som berører vann- og avløpssektoren

Kilde: Norsk Vanns hjemmeside 2011

Driftsassistansene er medlem i det nasjonale nettverket Norsk Vann, som har innarbeidet et system for kartlegging av gjeldende regelverk og rettspraksis.

Felles utfordringer

Vann og avløpssektoren vil i løpet av de neste 10 år stå overfor betydelige rekrutteringsutfordringer som følge av generasjonsskifte. Kommuner er i hovedsak eier av den viktige vann- og avløpsinfrastrukturen, og det vil være stor fokus på rekruttering av studenter til de nødvendige fagområdene, og heving av omdømme slik at kommunalsektoren blir et attraktiv arbeidsområde. Driftsassistansene samarbeider med Høgskolen i Narvik, kommuner i Nordland, Troms og Finnmark for å løse disse utfordringene.

Kommunene

I følge Statistisk Sentralbyrå (SSB) er det bare 6 kommuner av de 44 kommunene i Nordland fylke som har positiv folkevekst i perioden 2001 til 2010. I Nordland fylke er det 238 320 innbyggere totalt.

SSB`s oversikt per 1. januar 2012 viser fordeling i innbyggertall som følger:

Innbyggertall	Antall kommuner
10 000 – 50 000	5
5 000 – 10 000	8
4 000 – 5 000	3
1 000 – 4 000	24
400 – 1000	4

28 kommuner har mellom 400 til 4 000 innbyggere. Dette viser at man har et stort antall kommuner med små fagmiljø. De små kommunene må forholde seg til de samme rammebetingelsene som de større kommunene, og har de samme utfordringene med hensyn til økende kvalitetskrav. Det er krevende for små fagmiljø å rekruttere den nødvendige kompetanse for å drifte avanserte VA-anlegg.

Geografiske utfordringer

Nordland er et langstrakt fylke. Det er ca 840 km å kjøre fra Bindal som er den sørligste kommunen til Andøy kommune som ligger lengst nord i Nordland. De store avstandene i fylket gir utfordringer i forhold til samarbeid mellom kommunene. Driftsassistansene skaper møteplasser hvor man oppnår et tettere samarbeid mellom kommunene.

Godkjenningspliktige vannverk

«Drikkevannsforskriften deler inn vannforsyningssystem i 3 kategorier: godkjenningspliktige vannverk (§ 8), meldepliktige vannverk (§ 10 a), ikke godkjenningspliktige...»

Status i Nordland

Det ble etablert egne prosjekter gjennom Nordland fylkeskommune og Driftsassistansene i 2006 for å bidra til en økning i antall godkjente kommunale vannverk.

Årstall	Antall godkjente vannverk
2006	29 %
2011	55%

Det er 160 godkjenningspliktige kommunale vannverk i Nordland i 2011. Av disse er ca. 55 % godkjente. Det er i hovedsak mindre vannverk som ennå ikke har fått på plass godkjenningen.

Ser man på personer som mottar vann fra godkjente vannverk, får man at 86 % av befolkningen i Nordland mottar godkjent vann.

Godkjenningspliktige vannverk

Årsaken til manglende godkjenning er i få tilfeller manglende kvalitet på vannet som leveres til abonnentene. Kommunale vannverk har som hovedregel vannbehandlingen på plass, og kan levere vann med den kvalitet drikkevannsforskriften krever. Utfordringen rundt om i kommunene er **manglende personellressurser til å utforme søknad, og få på plass kontrollsystemer som risiko – og sårbarhetsanalyser (ROS), internkontroll og beredskapsplaner**. En annen utfordring er å få på **plass kildesikring/ tinglyste klausuleringsbestemmelser i nedbørsfelt**. Dette krever i flere tilfeller en lengre prosess for de kommuner det gjelder (avtaler med grunneiere, reguleringsplaner mv).

Driftsassistansene har bidratt til å holde fokus på godkjenningsstatusen rundt om i medlemskommunene. En av tjenestene som tilbys gjennom Driftsassistansene er hjelp til å utarbeide ROS-analyser, utarbeide internkontroll/beredskapsplaner og utforme søknad om godkjenning.

Beholde godkjenningsstatus

Mattilsynet kan i følge Drikkevannsforskriftens § 8 fjerde ledd tilbakekalle godkjenningen ved brudd på krav i forskriften, eller brudd på vilkår som er satt i forbindelse med godkjenningen. Et eksempel på dette er ved alvorlige mangler på internkontrollsystemet.

Vannverkseier må drifte et vannverk i henhold til de krav som er nedfelt i drikkevannsforskriften, og øvrige vilkår satt av Mattilsynet for å beholde godkjenningsstatus.

Driftsassistansene bidrar gjennom kurs, fagsamlinger og veiledning til å øke kompetansen innen vann og avløpssektoren. Nettverket som er etablert gjennom Driftsassistansene fører til at medlemskommunene drar veksler på hverandres erfaringer.

Finansiering

Driftsassistansene er et spleiselag mellom Nordland fylkeskommune og medlemskommunene. Driftsassistansene finansieres gjennom tilskudd fra Nordland fylkeskommune og medlemskontingent fra kommunene.

Overordnet mål for Program bedre vann

Programmets overordnede mål er å være en kompetansestøtte for kommunale– og interkommunale vann og avløpsorganisasjoner i Nordland.

Programmet skal være en pådriver for;

- At vannforsynings – og avløpsanlegg bygges og drives i tråd med lover/forskrifter og at de beste faglige løsninger velges, ut fra behovet for pålitelig vannforsyning til både næringsvirksomhet og befolkningen forøvrig. Driftsassistansene er pådriver for dette gjennom erfaringsutveksling og samarbeid, faglig oppdatering og bruk av nye kunnskaper og ny teknologi.
- Best mulig felles utnyttelse av ressurser innenfor VA-sektoren i medlemskommunene.
- Kompetanseheving gjennom å arrangere kurs, fagmøter, driftsoperatørsamlinger, studieturer og fellesprosjekter. Det kan også organiseres teknisk og driftsmessig gjennomgang av vannforsynings – og avløpsanleggene.
- Den nye vannforvaltningen i Norge er hjemlet i forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften), som siden 01.01.2007 har vært norsk rett på området. Vannforskriften er en implementering av EU sitt vannrammedirektiv, som Norge forplikter seg til å følge opp gjennom EØS-avtalen. Dette arbeidet er nå i en fase der kunnskapsoppbygging og samordning er helt avgjørende for alle berørte sektorer. Driftsassistansene innehar en viktig veiledningsfunksjon i dette arbeidet.

Strategiske mål

MÅL – Synlighet og nettverksbygging	KREVER	TILTAK
Økt fokus på vann– og avløpsutfordringer i medlemskommunene	Samarbeid med større aktører innen sektoren	1. Deltakelse i nasjonalt nettverk – Norsk Vann 2. Samarbeid med andre aktuelle aktører
Nettverksbygging/samarbeid	Skape en møteplass for medlemmene	1. Fagsamlinger 2. Bidra til avklaringer av problemstillinger medlemmene tar opp
MÅL – sikre bedre vann		
Økt utskiftingstakt for ledningsnett	Større fokus på tilstand for ledningsnett	1. Tema på fagsamlinger
Bidra til økt antall godkjente vannverk og avløpsrensaneanlegg som oppfyller krav iht. utslippstillatelsene	Opprettholde fokus på godkjenning	1. Rådgivning til kommuner 2. Regelverk og status som tema på fagsamlinger 3. Videre kommunikasjon med Mattilsynet/Fylkesmannen
Ferskvannskilder er en ressurs som skal sikres mot ytre påvirkninger slik at de holder sin gode kvalitet	Informasjon om arbeidet med Vannforskriften	1. Tema på fagsamlinger
MÅL - kompetanseheving		
Bidra til opprettholdelse og heving av kompetanse	Kjennskap til behovet i kommunene	1. Aktuelle tema på fagsamlinger 2. Arrangere aktuelle kurs

MÅL - Rekrutteringstiltak	KREVER	TILTAK
Rekruttere og beholde kompetanse innen vann og avløpssektoren	Økt synlighet og omdømme for sektoren	1. Videreutvikle fagsamlingene 2. Medlemskap i Driftsassistansen skal bidra til at den enkelte arbeidstaker har et større nettverk å benytte seg av
Rekruttere studenter til å ta utdanning innen vann og avløpsfaget	Samarbeide med utdanningsinstitusjoner for å få fokus på vann og avløpsfaget.	1. Videreutvikle VAnndammen

Handlingsplan

Område	Mål	Tiltak
Synlighet og nettverksbygging	Økt fokus på vann – og avløpsutfordringer i sektoren	1. Deltakelse i nasjonalt nettverk – Norsk Vann 2. Samarbeide med andre aktuelle aktører
Synlighet og nettverksbygging	Nettverksbygging/samarbeid	1. Fagsamlinger 2. Bidra til avklaringer av problemstillinger medlemmene tar opp
Sikre bedre vann	Økt utskiftingstakt for ledningsnett	1. Tema på fagsamlinger
Sikre bedre vann	Bidra til økt antall godkjente vannverk og avløpsrenseanlegg som oppfyller krav iht. utslippstillatelsene	1. Rådgivning til kommuner 2. Regelverk og status som tema på fagsamlinger 3. Videre kommunikasjon med Mattilsynet/Fylkesmannen
Sikre bedre vann	Ferskvannskilder er en ressurs som skal sikres mot ytre påvirkninger slik at de holder sin gode kvalitet	1. Tema på fagsamlinger
Kompetanseheving	Bidra til opprettholdelse og heving av kompetanse	1. Aktuelle tema på fagsamlinger 2. Arrangere kurs
Rekrutteringstiltak	Rekruttere og beholde kompetanse innen vann og avløpssektoren	1. Videreutvikle fagsamlingene 2. Medlemskap i Driftsassistansen skal bidra til at den enkelte arbeidstaker har et større nettverk å benytte seg av
Rekrutteringstiltak	Rekruttere studenter til å ta utdanning innen vann og avløpsfaget	1. Videreutvikle VAnndammen

Kom med innspill!!!

Møte med næringssjefen 12 oktober

TAKK FOR MEG!